

Onderwerp: Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2034
Datum: 3 september 2024
Portefeuillehouder: J.D.W. Klaasse
Team: Beleid Samenleving
Steller: Fay Heijmeijer

Gevraagde beslissing:

1. Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2034 met bijbehorende bijlagen vast te stellen en daarmee de Strategische Visie Onderwijshuisvesting 2017-2037 te vervangen.

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen en krijgen voor de financiering hiervan elk jaar een bijdrage uit het gemeentefonds. Dit betekent op hoofdlijnen dat nieuwbouw en uitbreiding, vervanging van een gebouw, of het beschikbaar stellen van een bestaand gebouw de verantwoordelijkheid is van gemeenten. Gemeenten zijn ook verantwoordelijk voor herstel van constructiefouten of schade aan het gebouw als gevolg van bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld door brand, vandalisme, stormschade etc.).

In 2017 heeft de gemeenteraad de 'Strategische Visie onderwijshuisvesting gemeente Diemen 2017-2037' vastgesteld. In deze strategische visie werden de opgaven van de gemeente ten aanzien van de wettelijke taken voor onderwijshuisvesting weergegeven. De visie is periodiek geëvalueerd en bijgesteld, zo is onder andere de groei van brede school de Kersenboom in Plantage de Sniep met bijbehorende strategische voorraad (extra m2 onderwijshuisvesting voor het opvangen van grote fluctuaties in leerlingaantallen) opgenomen. Ondanks deze tussentijdse bijstellingen is de visie verouderd en is een actualisering noodzakelijk om de opgaven op het gebied van onderwijshuisvesting de komende jaren goed in beeld te hebben.

Concrete aanleiding

De afgelopen jaren is het aantal leerlingen in het basisonderwijs in Diemen gegroeid, ook is een nieuwe basisschool opgeleverd en hebben de scholen in Diemen nieuwe schoolbesturen gekregen. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat er meer monitoring en sturing nodig is op de onderwijshuisvestingsopgaven van de gemeente, bijvoorbeeld waar het gaat om de ruimtebehoefte en de beschikbare capaciteit in onze scholen. Ook wordt een wetswijziging verwacht in 2025 waarbij het verplicht wordt voor gemeenten om een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijshuisvesting te hebben. De gemeente heeft daarom een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs op laten stellen door onderzoeks- en adviesbureau M3V. Naast een visie op onze onderwijshuisvesting bevat het IHP een bouwkundige opname van alle schoolgebouwen, zijn de schoolgebouwen opnieuw ingemeten en is het gebruik van de gebouwen in kaart gebracht. Tot slot zijn de onderwijshuisvestingsopgaven in beeld gebracht waar de gemeente de komende jaren mee aan de slag zal gaan.

Inhoud en onderbouwing

Beslispunt 1

In 2015 is door de gemeenteraad de strategische visie onderwijshuisvesting voor Plantage de Sniep, Diemen Zuid en Bergwijkpark vastgesteld. In 2017 is deze visie uitgebreid voor heel Diemen en is er een kredietaanvraag gekoppeld aan de visie voor ontwikkeling van een nieuwe brede school in

Holland Park (destijds Bergwijckpark). De vastgestelde visie uit 2017 is inmiddels verouderd en tussentijdse bijstellingen zijn niet meer voldoende om de visie actueel te houden. Naar verwachting zal daarbij in 2025 een nieuwe wet van kracht worden waardoor de gemeente verplicht wordt een IHP op te stellen. Om tegemoet te komen aan de ontwikkelingen in de onderwijshuisvesting, een goede invulling te kunnen geven aan de gemeentelijke wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting en vooruitlopend op de nieuwe wetgeving, wordt voorgesteld het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2034 vast te stellen.

Argumenten en keuzemogelijkheden beslispunt 1

De gemeente vindt het belangrijk dat leerlingen naar school gaan in een gezonde, veilige en inspirerende omgeving. Een goed schoolgebouw draagt hier aan bij. De afgelopen jaren heeft de gemeente geïnvesteerd in (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding van scholen en vergroening van schoolpleinen. De instandhouding van de schoolgebouwen (onderhoud) is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen maar ook daar houdt de gemeente vinger aan de pols en heeft de gemeente voor een aantal gebouwen een adviserende rol.

Het IHP geeft de kaders waarbinnen de komende jaren de wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting kan worden ingevuld. Het IHP bouwt voort op de Strategische Visie onderwijshuisvesting gemeente Diemen 2017-2037. In onderstaand overzicht staan de aanpassingen weergegeven van het IHP ten opzichte van de Strategische Visie onderwijshuisvesting gemeente Diemen 2017-2037:

- Het IHP bevat een geactualiseerd overzicht van alle scholen in Diemen;
- Alle scholen zijn opnieuw ingemeten zodat de daadwerkelijke capaciteit in m2 is vastgelegd (vraagstuk ruimtebehoefte/capaciteit);
- Voor alle scholen is in beeld gebracht hoe de beschikbare ruimte verdeeld is in functie (onderwijs, dagopvang, buitenschoolse opvang, peuteropvang);
- Op alle scholen is een NEN2767 conditiemeting uitgevoerd, op basis hiervan is een conditiescore toegekend aan iedere school;
- De strategische voorraad onderwijshuisvesting is in beeld gebracht en toegevoegd aan het IHP;
- De looptijd van het IHP is aangepast naar 10 jaar;
- Er is een (kort) overzicht met onderwijshuisvestingsopgaven opgenomen met bijbehorende investeringsraming.

Capaciteit schoolgebouwen

Met de scholen is gesproken over de daadwerkelijke capaciteit van de schoolgebouwen in relatie tot het gebruik van de schoolgebouwen. Uit de metingen die zijn verricht is gebleken dat de capaciteit in oppervlakte groter is dan werd gedacht, echter het gebruik en de inrichting van de scholen maakt dat in een aantal scholen minder leerlingen kunnen worden gehuisvest dan volgens de VNG-normeringen. In het geval er vraagstukken rond de ruimtebehoefte ontstaan binnen de scholen moet hier rekening mee worden gehouden.

Conditiemetingen

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud aan de schoolgebouwen. Om een goed beeld te krijgen van de bouwkundige staat van de schoolgebouwen zijn conditiemetingen uitgevoerd en heeft iedere school een conditiescore gekregen. Het algemene beeld is dat onze scholen goed scoren, zowel bouwkundig als in beleving door de gebruikers. De Sint Petruschool scoort minder goed. Het gebouw van de Sint Petruschool is gebouwd in 1981 en heeft twee keer een renovatie en/of uitbreiding gekregen. Uit de conditiemeting blijkt dat het voor de hand ligt om met de ASKO, het schoolbestuur van de Sint Petruschool, in overleg te gaan over vervangende nieuwbouw binnen de looptijd van het IHP.

Onderwijshuisvestingsopgaven

Op basis van het opnieuw inmeten van de schoolgebouwen en de conditiemetingen zijn twee opgaven geformuleerd:

- 1) Vervangende nieuwbouw Sint Petruschool
 - De conditie van het schoolgebouw laat te wensen over, met het uitvoeren van onderhoud wordt de staat van het gebouw niet structureel verbeterd. Om in aanmerking te komen

voor vervangende nieuwbouw zal het schoolbestuur een aanvraag in moeten dienen voor het programma voorzieningen onderwijshuisvesting conform de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Diemen 2023. Indien het IHP vastgesteld wordt zullen de gemeente en de ASKO hierover in overleg gaan.

- 2) Interne verbouwing de Nieuwe Kring ten behoeve van optimaler ruimtegebruik en uitbreiding van de school.
 - Uit het onderzoek is gebleken dat de functionaliteit van het schoolgebouw niet volledig aansluit op het onderwijsconcept. Het gebouw beschikt over vijftien groepsruimten, verdeeld over twee bouwlagen. Een uitbreiding met een zestiende groepsruimte is noodzakelijk om de school volwaardig te laten functioneren zodat iedere jaarlaag (groep 1-2, 3-4, 5-6, 7-8) twee groepen heeft en er niet meer samengevoegd hoeft te worden. De school kan hiermee groeien naar vierhonderd leerlingen.
 - Voor de interne verbouwing van de Nieuwe Kring geldt dat de gemeente en het schoolbestuur met elkaar in gesprek gaan over de verdeling van de verantwoordelijkheden ten aanzien van de interne verbouwing en de bijbehorende kosten. Op basis van het wettelijk kader is een interne verbouwing om meer leerlingen te kunnen plaatsen geen uitbreiding (er worden geen vierkante meters toegevoegd, de capaciteit om deze leerlingen te huisvesten is reeds aanwezig). Om deze reden is er in de investeringsagenda geen kostenraming opgenomen.

Kanttelingen en/of risico's beslispunt 1

Met het vaststellen van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2034 wordt een besluit genomen over de visie en opgaven in de onderwijshuisvesting voor de komende jaren. Het betreft expliciet geen kredietaanvraag. Voor de genoemde huisvestingsopgaven geldt een verplichting voor het schoolbestuur tot aanvraag van een voorziening in de onderwijshuisvesting conform de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Diemen 2023'. Deze aanvraag zal vervolgens, indien voldoende onderbouwd, ter besluitvorming worden voorgelegd aan het college en de gemeenteraad.

Indien het IHP niet door de gemeenteraad wordt vastgesteld geldt de verouderde Strategische Visie Onderwijshuisvesting 2017-2037 als uitgangspunt voor de beleidsuitvoering op het gebied van de wettelijke taken voor onderwijshuisvesting. Daarbij wordt vanaf 2025 niet voldaan aan de wettelijke verplichting voor het hebben van een IHP.

Verbinding met andere onderdelen

Maatschappelijk effect

De gemeente vindt het belangrijk dat leerlingen naar school gaan in een gezonde, veilige en inspirerende omgeving. Een goed schoolgebouw draagt hier aan bij. Daarbij willen we Diemense leerlingen zoveel mogelijk in de eigen gemeente naar school laten gaan, daarvoor moeten voldoende plekken beschikbaar zijn in onze scholen. Met het IHP brengen we in kaart welke onderwijshuisvestingsopgaven er de komende jaren zijn en hoe wij deze, samen met de schoolbesturen, gaan oppakken.

Financieel

Op de korte termijn heeft de vaststelling van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2034 geen directe financiële gevolgen. Wel is in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een reservering voor onderwijshuisvestingsopgaven. Met de vaststelling van het IHP spreekt de gemeente de intentie uit om de opgenomen onderwijshuisvestingsopgaven uit te voeren binnen de looptijd van het IHP. Om tot uitvoering van de onderwijshuisvestingsopgaven in het IHP over te gaan dient separaat besluitvorming plaats te vinden. De schoolbesturen dienen hiervoor een aanvraag in voor het Programma voorzieningen onderwijshuisvesting, bij goedkeuring door college en raad vloeit hieruit een kredietaanvraag voort voor de aangevraagde voorziening (bijvoorbeeld voor uitbreiding, renovatie of vervangende nieuwbouw).

Juridisch

Het wettelijk kader schrijft op dit moment nog geen verplichting voor aan gemeenten ten aanzien van het IHP, daarmee heeft het IHP formeel geen wettelijke status. Vanaf 2025 zal het naar verwachting verplicht worden voor gemeenten om een IHP te hebben. Met het huidige IHP voldoet de gemeente aan deze verplichting. Bij opstelling van het IHP is rekening gehouden met de in het wetsvoorstel opgenomen vereisten voor het IHP.

Duurzaamheid

In hoofdstuk 2 'Beleidsambities en kaders' van het IHP is de visie op verduurzaming van schoolgebouwen opgenomen.

Communicatie

- In afstemming met de communicatieadviseur is een persbericht opgesteld en verzonden na vaststelling door het college.
- Na vaststelling van het IHP door de gemeenteraad zullen de schoolbesturen de definitieve versie van het IHP ontvangen.

Participatie

De schoolbesturen zijn betrokken bij de ontwikkeling van het IHP. Er hebben twee OOGO's plaatsgevonden om de voortgang te bespreken. Er is overeenstemming bereikt over het nu voorliggende IHP.

Uitvoering en vervolg

Na vaststelling van het IHP zal door team Beleid Samenleving een uitvoeringsagenda worden opgesteld voor de huisvestingsopgaven. Betrokkenheid van team Gebouwen en team Projecten is hierbij gewenst.

Het IHP zal periodiek worden geëvalueerd tijdens een OOGO met de schoolbesturen zodat dit indien nodig kan worden bijgesteld. Op basis van het wetsvoorstel waarin het IHP verplicht wordt gesteld dient het IHP iedere vier jaar na het gevoerde OOGO door de gemeente opnieuw te worden vastgesteld.

Bij uitvoering van de huisvestingsopgaven zal door de schoolbesturen een formele aanvraag moeten worden ingediend voor de gewenste voorziening in de onderwijshuisvesting. Bij de behandeling van deze aanvraag wordt, bij goedkeuring, een kredietaanvraag voorgelegd aan de gemeenteraad.

Bijlagen

- Bijlage 1: Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2034
- Bijlage 2: Capaciteit schoolgebouwen gemeente Diemen
- Bijlage 3: Conditiecores schoolgebouwen gemeente Diemen

Burgemeester en wethouders van Diemen,

de secretaris,
G.T. Wildeman

de burgemeester,
E. Boog

Onderwerp: Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2034

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 3 september 2024

Besluit

1. Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2034 met bijbehorende bijlagen vast te stellen en daarmee de Strategische Visie Onderwijshuisvesting 2017-2037 te vervangen.

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 26 september 2024,

De voorzitter,

De griffier,